

HÖGSKOLAN
DALARNA

Examensarbete kandidatnivå

Formellt och informellt lärande inom musikproduktion

Skillnader och likheter mellan självlärda och utbildade musikproducenter

Författare: Sebastian Eriksson

Handledare: Johanna Rosenblad

Seminarieexaminator: Susanna Leijonhufvud

Formell kursexaminator: Thomas Florén

Ämne/huvudområde: Ljud- och musikproduktion

Kurskod: GLP2NN

Poäng: 15 HP

Termin: HT2022

Examinationsdatum: 2022-12-06

Vid Högskolan Dalarna finns möjlighet att publicera examensarbetet i fulltext i DiVA. Publiceringen sker open access, vilket innebär att arbetet blir fritt tillgängligt att läsa och ladda ned på nätet. Därmed ökar spridningen och synligheten av examensarbetet. Open access är på väg att bli norm för att sprida vetenskaplig information på nätet. Högskolan Dalarna rekommenderar såväl forskare som studenter att publicera sina arbeten open access.

Jag/vi medger publicering i fulltext (fritt tillgänglig på nätet, open access):

Ja

Nej

Abstract

Denna studie behandlar området om inläring av musikproduktion avgränsat till inläring via högskola eller via självinläring. Syftet med denna undersökning är att klargöra vilka fördelar och nackdelar det finns med att lära sig via utbildning gentemot att lära sig på egen hand utifrån dessa tre huvudområden, lärosätt, kunskap och jobbmöjligheter. Undersökningens mål är att bidra med information till blivande musikproducenter för att hjälpa de att välja vägen som är rätt för deras mål som producent. Det har samlats in kvalitativa data under månaderna oktober och november med tre semistrukturerade online intervjuer med fem informanter, informanterna i undersökningen är alla musikproducenter av olika slag där två har lärt sig ämnet på egen hand och resterande tre har lärt sig via en högre musikproduktionsutbildning. Dessa informanter tillfrågades om de övergripande för och nackdelarna med deras valda lärosätt av musikproduktion enligt huvudområdena. Resultatet visade många olika fördelar och nackdelar med både att studera musikproduktion på högskola och på egen hand som i slutändan visade att högskola har fler tydliga fördelar än vad självinläring visade. Undersökningen kom i slutändan fram högstskoleutbildning inom musikproduktion hade fler fördelar än att lära sig på egen hand men även att producentens val av att lära sig via högskola eller att lära sig själv inte är lika viktigt som individens personliga insats i ämnet, informanterna uppger att högskola ger verktyg som är hjälpsamma men det är inte en garanti för framgång. Undersökningen tillför en ökad kunskap för vad en blivande musikproducent kan förvänta sig med sitt valda lärosätt genom att punktera fördelar och nackdelar med både skola och självinläring för att i slutändan att ta del av det positiva och undvika det negativa.

Keywords

Musikproduktion, utbildning, lärosätt, musikproducent, självlärd

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.2 Syfte och frågeställningar	1
1.3 Avgränsningar	2
2. Benämningen musikproduktion	3
3. Tidigare forskning och teori	5
3.1 Sammanfattad forskning om formellt och informellt lärande	5
3.1.1 Musikproducenten	6
3.1.2 Sjävlärda musikers förmågor gentemot formellt tränade	7
3.1.3 Informella lärosätt inom formella lärandemiljöer	8
3.2 Teorier	10
4. Metod	14
4.1 Online intervjuer/metodkritik.....	15
4.2 Urval.....	15
4.3 Frågeformulering	16
4.4 Etiska överväganden	17
4.5 Genomförande	17
5. Resultat och analys	20
6. Slutsats & Diskussion	27
6.1 Slutsatser	27
6.3 Validitet och reliabilitet	29
6.4 Personliga tankar	30
7. Källförteckning	31
8. Bilagor	33

1. Inledning

Hur görs en bra musikproducent? Hur stor roll spelar utbildning för framgång?

Dessa frågor kanske är bekanta för de som bestämt sig för att lära sig musikproduktion. Likt vilket annat ämne som helst finns det flera olika tillvägagångssätt du kan ta dig an för att lära dig ämnet, och tack vare teknikens utveckling är det möjligt att få tag i inspelningsutrustning och mjukvara som i tidigare år uppfattades som professionell studioutrustning. Detta har lett till stora möjligheter att med hjälp av sin dator kunna lära sig musikproduktion hemifrån via exempelvis Google, Youtube och LinkedIn Learning.

Detta väckte ett intresse och ett flertal frågor riktade kring vad det egentligen finns för skillnader mellan att lära sig musikproduktion på egen hand gentemot att lära sig via högskola. Har producentens lärosätt stor betydelse för framgång eller beror det helt på hur personen tar sig an utmaningen att bli en framgångsrik musikproducent?

Problemområdet i denna undersökning är att det finns musikproduktions-intresserade individer som söker högre utbildning men även musikproduktions-intresserade personer som inte väljer att söka högre utbildning och i stället väljer att lära sig själva via dator. Varför är det folk som föredrar självinläring och vad finns det för argument till att gå en högskoleutbildning. Det är därmed angeläget att musikproduktion undersöks inom ramen för inläring med fokus på studier i skola gentemot studier hemifrån.

1.2 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna undersökning är att fördjupa kunskaper om hur musikproducenter har lärt sig ämnet med fokus på inläring via högskola och inläring på egen hand. Denna undersökning klargör vilka fördelar och nackdelar det finns med att lära sig via utbildning gentemot att lära sig på egen hand. Målet är att bidra med information till blivande musikproducenter där

informationen ska kunna användas för att se vad som kan förväntas i vardera lärosättet och på sätt hjälpa med att välja vägen som är rätt för deras mål som producent.

Syftet för denna undersökning har brutits ner till tre frågeställningar

Frågeställningar.

1. Hur skiljer sig sätten som utbildade och självlärda lär sig musikproduktion och hur uppfattar musikproducenter sina valda lärosätt, positivt negativt?
2. Hur ser värderingen på kunskaper ut hos utbildade & självlärda musikproducenter?
3. Hur ser jobbmöjligheterna ut för en högskoleutbildad musikproducent respektive en självlärd musikproducent?

1.3 Avgränsningar

I denna undersökning studeras just skillnader mellan en musikproducent som har en högskoleutbildning och en som inte har en högskoleutbildning inom musikproduktion. Undersökningen ämnar inte till att reda ut vilken utav producenterna som är bättre (utbildad eller självlärd) utan snarare ämnar undersökningen till att lyfta fram vilka för och nackdelar de respektive producenterna har och hur producentens valda lärosätt eventuellt har varit till hjälp för de. Undersökningen behandlar inte heller producenter i specifika genrer utan musikproducenter som en helhet.

2. Benämningen musikproduktion

I det överskådliga utbudet av utbildningar inom högskolor och universitet har det på senare år dykt upp ett helt nytt utbildningsområde. Nya utbildningar kommer ständigt och man måste därför räkna med att bara de insatta har upptäckt att ett antal lärosäten numera erbjuder kurser och program i musikproduktion. (Ternhag 2012, s 75)

Musikproduktion beskrivs av Ternhag (2012) som ett relativt nytt ämne inom högre utbildning, ämnet handlar om konsten att använda teknologi för att skapa och sprida musik. Benämningen musikproduktion är inte något som har kommit fram via ett kommittébeslut utan har successivt växt med tidens gång som den accepterade rubriken för undervisning och forskning ägnat ut ljud och musik. Ämnesnamnet musikproduktion har inte mycket akademiskt över sig vilket kan bero på ämnets tillstånd som ett nytt ämne i akademien, samt har namnet musikproduktion råkat ut för en del missförstånd såsom att musikproduktion endast tillhör samtidens ljud och musik, vilket är en ytterst felaktig beskrivning då musikproduktion är något som existerat länge.

Musiklivet har i någorlunda modern tid bestått av aktörer med olika roller. Och vägen från musikalisk idé till lyssnarens öra har inte bara varit uppdelad i flera faser, i regel skilda i tiden, utan också innehållit insatser av flera sorters specialister. Principiellt skiljer sig därför inte musikproduktion i vår tid från musikskapande och musikåtergivning i gångna tider. Benämningen musikproduktion kan antyda att så är fallet, vilket alltså inte är korrekt. (Ternhag 2012 s, 79)

Trots dessa små missförstånd angående benämningen musikproduktion beskrivs den utav Ternhag (2012) som en fungerande och växande verksamhet inom universitet. Däremot har ämnets initiering inom akademien inte varit omtyckt av alla.

2.1 Tidig kritik mot musikproduktion som undervisningsämne på högskolor och universitet

Musikproduktion som ämne i högskola har varit utsatt för stor kritik under sin tillkomst som undervisningsämne, Ternhag (2012) beskriver att denna kritik kan bero på försvar av den mångsidiga praxiskunskap som byggts upp inom ljud- och musikbranschen samt att yrkesverksamma producenter och tekniker inte ser meningen med att introducera högskoleutbildningar inom musikproduktion. Tvivlarna ser etableringen av musikproduktion i högre utbildningar som en negativ effekt på kunskaperna, att de kommer ersättas av

vetenskapligt prövad kunskap som enbart passar i skolmiljöer. De som står för musikproduktion som ämne inom högskolor och universitet beskriver i stället att musikproduktion likt andra yrken är något som ständigt utvecklas, förändras och blir mer komplext, att redan från början i en sådan bransch behövs det en sammansatt och lång evidensbaserad kunskap hos individen, detta är förutsättningen för andra liknande yrken, varför då bör det inte vara lika för musikproduktion? (Ternhag 2012, s, 81).

Denna undersökning behandlade de positiva och negativa aspekterna som finns med att lära sig ämnet musikproduktion via högskola eller utanför på andra sätt förslagsvis självinläring. Undersökningen tog kritiken och argumenten som presenteras av Ternhag (2012) i åtanke för att bedöma om åsikterna bland de som var för musikproduktion som högskoleämne och de som var emot hade en tydlig relation till åsikterna och tankar från informanterna i denna undersökning. Varför väljer folk idag att utbilda sig via högskola respektive på egen hand? Finns det fortfarande spår från tidigare års kritik som ligger till grund för olika producenterna åsikter kring musikproduktionsutbildningar.

3. Tidigare forskning och teori

Den har gjorts tidigare forskning på bland annat musikproduktion som utbildning, undervisning och olika lärosätt med fokus på begrepp såsom formellt och informellt lärande samt musikproduktion som professionell verksamhet och undervisningsämne.

3.1 Sammanfattad forskning om formellt och informellt lärande

Mycket av den tidigare forskning kring formellt och informellt lärande har sammanfattats av Folkestad (2006), utifrån den forskning som han har undersökt medför han en summerad beskrivning av vad formellt och informellt lärande kan beskrivas som. Formella lärandesituationen är förbereda och styrda av en lärare som leder aktiviteten, personen behöver inte vara en lärare yrkesmässigt utan enbart behöver vara någon som tar upp rollen som lärare. Informella lärandesituationer är inte förbereda och är styrda utav interaktion mellan individerna i aktiviteten. (Folkestad, 2006, s, 141).

Folkestad (2002) går vidare med att förklara fyra centrala begrepp Inom formellt och informellt lärande, situationen: vart lärande äger rum? lärandesätt: på vilket sätt tas det in kunskap? Ägandeskap: är lärande styrt av en lärare eller är det självreglerande? och sist intention: var målet att lära sig något?

För denna undersökning har dessa begrepp bidragit med information som kan fungera likt kategorier vilket kan användas för att skilja på de för och nackdelar inom både högskola och självinlärning.

Enligt Folkestad (2002) kommer det flesta lärandesituationerna innehålla om både formella och informella lärandesätt, Inom utbildning och DIY finns det element från både formellt och informellt lärande och att båda har användning för varandra, något som Dyndahl och Nielsen (2012) även går igenom Ternhag & Wingstedts antologi.

Till exempel arbetar man gärna med självinitierade och självvalda produktioner också i formella institutioner för utbildning av musikproducenter, På samma sätt kan helt självständiga och egenorganiserade bedroom producers ha nytta av formella lärandesituationer för att lära sig behärska olika kunskaps- och färdighetsområden inom musikproduktion”. (Dyndahl P, och Nielsen G, 2012. S, 55).

Folkestad (2006) hävdar i resultaten av de forskningarna han har sammanfattat att formellt och informellt lärande inte ska ses som motsatser utan snarare som två poler i ett kontinuum¹

Informationen som presenteras i denna artikel har valts på grund av att denna undersökning behandlar området om lärosätt samt lärandesituation och hur de skiljer sig åt bland de som studerar musikproduktion på högskola och de som lär sig på egen hand.

3.1.1 Musikproducenten

Gullö (2010) publicerade en doktorsavhandling vid namn *Musikproduktion med föränderliga verktyg – en pedagogisk utmaning*. Avhandlingens fokus ligger på rollen som musikproducent och vilka kompetenser som förväntas för att få en anställning. Resultaten som presenteras i den tredje delstudien från Gullös (2010) undersökning visar att det finns fler kvaliteter hos en musikproducent förutom musikkunskaper som är förväntat av informanternas i hans undersökning. Exempelvis i resultatet på en utav de olika delstudierna som genomfördes i Gullös (2010) undersökning framförs en tematiskt strukturerad text med olika rubriker som tar upp ett antal aspekter som enligt undersökningen ansågs viktigt för musikproducenter att lära sig. Musiken var ett stort fokus och det allmänt viktigaste som kom upp i Gullös (2010) intervjuer, men det finns även en del aspekter utanför musik som framfördes i intervjuerna vilket presenteras nedan.

Pedagogik och ledarskap: ” En återkommande uppfattning bland deltagarna i delstudien var att musikproducenter och lärare i musikproduktion bör ha förmåga att samarbeta med andra” (Gullö, 2010, s, 134).

---

¹ kontinuum (latin conti'nuum, av conti'nuus 'sammanhängande', 'oavbruten', 'omedelbart på varandra

Teknik: ”Teknik är så viktigt att det går att, som några av undersökningsslagarna gjorde, jämföra en musikproducentens kompetens att sköta teknisk produktionsutrustning med en musikers kompetens att spela på sitt instrument.” (Gullö 2010, s, 146).

Etik, juridik och upphovsrätt: att ha koll på kontrakt och rättigheter till produktioner
”Man måste vara väl medveten om vilka legala krafter i form av rättigheter och skyldigheter man mobiliserar när man trycker på inspelningsknappen. Det tycker jag är oerhört viktigt” (Gullö, 2010, s, 156).

Forskare, musiker och före detta lektor på högskolan dalarna Johnny Wingstedt skriver även detta om upphovsrätt inom musikproduktion:

En väsentlig grundförutsättning för musikindustrins affärsverksamhet är att man kan nyttja musiken ekonomiskt. I praktiken förutsätter det att musiken är på något sätt rättsligt skyddad och att man har en möjlighet att överlåta rätten att använda musik mot ekonomisk ersättning. (Ternhag, Gunnar Wingstedt, Johnny, 2012)

Fortsättningsvis nämns det ytterligare aspekter i Gullös (2010) undersökning såsom entreprenörskap och omvärldsbevakning. Informationen utifrån dessa källor är viktiga för denna undersökning eftersom informationen vid intervju kan användas för att undersöka bredden på informanternas kunskap eller möjligtvis lyfta fram anledningar till att informanter inte valt att lära sig om ett specifikt ämne.

3.1.2 Sjävlärda musikers förmågor gentemot formellt tränade

Benjamin Rich Zendel och Emily J. Alexander (2020) presenterar en studie som jämför formellt tränade musiker och självlärdas musikers lyssningsförmåga, gehör samt andra musikaliska förmågor relaterade till ljud och lyssning. Personer som inte är musiker deltog även i undersökningen för att se om det finns större skillnader mellan de som inte tränats inom musik på något sätt gentemot musikerna.

Deltagarna i undersökningen fick gå igenom fyra tester, speech-in-noise task, active melody task, passive melody task och passive oddball task.

Enligt (Zendel & Alexander 2020) handlade testerna om följande:

Speech-in-noise: Test ett bestod av att lyssna efter ord som talas bland oljud och sedan repetera vad som hördes till forskaren.

Active melody: Test två bestod av att lyssna till en melodi som innehåller noter som kan antingen var i fel tonart eller i fel musikalisk tonskala, deltagande fick svara ja eller nej om det hörde en dålig not någonstans och hur säkra de var på sitt svar.

Passive melody: test tre är identisk till active melody task förutom att denna gång kollar deltagarna på en stumfilm och behövde endast lyssna utan att svara på frågor under tiden.

Passive oddball: test fyra är en fortsättning till test tre, deltagarna fortsätter att titta på filmen samtidigt som de spelas en serie av noter där några av de är vad som beskrivs av (Zendel & Alexander 2020) som oddball notes, dessa noter är identiska till de vanliga förutom att det är minimalt justerade upp eller ner i tonskala.

Resultaten i testen visade inga signifikanta skillnader mellan formellt tränade musiker och de självlärda musikernas förmåga att plocka ut språk från oljud men det visade att de formellt tränade musikerna hade högre precision i att avgöra de felaktiga noterna gentemot de självlärda musikerna. I alla testar kom det fram att musikerna oberoende på deras träning fick bättre resultat på respektive tester än deltagarna som inte var musiker. Resultat från denna undersökning visade att skillnaden mellan formellt tränade musiker och självlärda inte var särskild stor inom testerna, däremot var skillnaden mellan självlärda musiker och de omusikaliska deltagarna väldigt tydlig vilket antyder att formell träning inom musik är inte ett krav för att uppnå bra lyssnings-skickligheter (Zendel & Alexander 2020).

3.1.3 Informella lärosätt inom formella lärandemiljöer

En bok skriven utav Lucy Green (2016) innehåller ett projekt i sju stadier med målet att undersöka hur pedagogik inom musik-klassrum kan dra från informella pop-musikpraxis utanför skolan, för att i slutändan presentera ett större utbud av musikaliska skickligheter som tidigare inte har tagits upp inom musikutbildningen.

Projektets sju stadier beskrivs kortfattat enligt (Green 2016) som följande:

Första stadiet: I små grupper väljer elever en låt. De väljer instrument och försöker att kopiera låten via gehör, eleverna leder sin eget lärande utan stöd från lärare.

Andra stadiet: Elever tilldelas inspelningar av en funk-låt och femton riff spelat separat och i kombination. Fortfarande i små grupper lyssnar och diskuterar eleverna samt gör försök på att spela riffen genom auditivt lärande (lära genom lyssning). Som en grupp skapar eleverna sin egen version av låten.

Tredje stadiet: Detta är en repetition av det första stadiet med mål att bygga på skickligheter som skaffades i det två tidigare stadierna.

Fjärde stadiet: Elever skriver, repeterar och framför sin egen musik, eleverna leder sitt eget lärande i grupper.

Femte stadiet: Elever presenteras med en ”musikalisk modell” av låtskrivande från ett band av jämlika musiker eller kommunala musiker. Elever fortsätter jobba på sin egen musik i grupper och styr sitt eget lärande.

Sjätte stadiet: Elever blir försedda med inspelningar av fem klassiska musikverk från Tv-reklam. I grupper lyssnar, diskuterar, väljer, kopierar, arrangerar, repeterar och framför musiken som en ensemble.

Sjunde stadiet: elever tilldelas fem klassiska musikverk som för den större delen är okända. Elever har även inspelningar av de individuella melodierna och baslinjerna från verken I grupper lyssnar, diskuterar, väljer, kopierar, arrangerar, repeterar och sist framför eleverna musiken som en ensemble (Green, 2016, s 193–194).

Samtidigt som research gjordes om detta projekt stöttes det på en annan undersökning om ett liknande ämne utförd utav en lektor på universitetet i Israel vid namn Tai Vaizman (2022). Undersökningen var riktat åt relation och skillnader i formellt och informellt lärande gällande musik med fokus på hur informella lärandesituationer, vanor och egenskaper kan användas inom formell utbildning och self-efficacy (själv-förmåga). Studien går igenom kopplingar mellan själv-förmåga i musik för amatörmusiker som påverkats av självförtroende, preferenser

för självstyrelse respektive musikhandledning online, övningstidens längd och erfarenhet av att spela och studera musik tillsammans med en lärare (Vaizman 2022).

Trots undersökningarnas olika metoder och fokus gick de i slutändan åt samma resultat, det vill säga att informella lärosätt som ska efterlikna hur självlärda musiker och artister jobbar och lär sig är uppmuntrat inom skolor och visade positiva effekter i både undersökningarna. Eleverna inom Greens (2016) projekt fick större kännedom och tekniska begrepp genom att praktiskt utöva begreppen, exempelvis listade elever ut triad-harmonier på egen hand. Men slutsatsen för båda dessa undersökningar var att det krävdes mer forskning för att bestämma till vilken gräns som informellt lärande borde implementeras i formell utbildning.

Vad som gör dessa två forskningar intressanta för denna undersökning är att eftersom både dessa studier visar ett tydligt intresse på att använda informella lärandesätt inom formella lärandesituationer vilket måste betyda att det finnas en tydlig bonus med att lära sig på det sättet, däremot som Folkestad (2002) punkterar betyder nödvändigtvis inte informellt lärande att folk har lärt sig på egen hand, men både källorna specificerar att det informella lärosättet som valts för respektive undersökning ska härma det lärosättet som används av självlärda musiker, vilket är varför denna undersökning vill ta reda på vad som är positivt med att lära sig musikproduktion på egen hand.

3.2 Teorier

Studiens teoretiska utgångspunkter innefattas av två teorier, teorierna är baserade på generella startpunkter i en musikproducentkarriär utav Burgess (2013) samt själv-reglerat lärande av Zimmerman (2002) vilket presenteras i Wingstedts & Ternhags (2012) men även i texter skrivna av Zimmerman (2002) själv.

3.2.1 Musikproducents teori

Burgess (2013) upp teorin om rollen som musikproducent med förklaringar om musikproducenter i praktiken. Enligt teorin finns olika musikproducent-typologier vilket refererats som ”funktionell typologies” detta handlar mer om vilka typer av producenter som redan är etablerade men det intressanta för denna undersökning är just de olika sätten som kan leda till yrket samt de centrala förmågorna hos producenten.

Burgess (2013) teori presenterar åtta generella startpunkter som är vanliga för att sedan bli en musikproducent, dessa är musician or artist, audio engineer, songwriter, DJ, self taught/ school trained, discoverer, entrepreneur eller multipath.

Teorin syftar till att förklara individens centrala förmågor inom de åtta olika kategorierna och hur dessa förmågor gör dessa individer till perfekta kandidater till att bli musikproducenter. Vid analys används teorin för att se om vad Burgess (2013) förklarar om exempelvis självlärda producenter relaterar till informanterna i denna undersökning.

Följande kategorier är översatta och förkortade förklaringar från Burgess (2013) bok *The art of Music Production*:

Musician or artist: Musikproduktion använder många liknande kunskaper och förmågor till vad som används inom musikgrupper. Att utveckla ett rykte inom musik som en musiker eller artist kan leda till jobbmöjligheter inom musikproduktion, men det är viktigt att säga att verken måste produceras med hög kvalitet innan det erbjuds jobb.

Audio engineer: Baserat på principen av tillgång och efterfrågan blir producenter av framgångsrika inspelningar eftertraktade och dyrare, detta kan öppna upp möjligheter för ljudteknikern att få sin brygga in till musikproduktion. Det är inte omöjligt att ljudtekniker som jobbat nära producenter kan tilldelas producentjobb när producenten inte är tillgänglig.

Songwriter: Ofta strävar inte låtskrivare efter att bli en musikproducent men att uppleva dåliga produktioner av låtar som de skrivit är en tillräckligt stor anledning till att övertala en del låtskrivare till att ta sig an produktionsarbetet för att göra ett bättre jobb. ” *i wanted the songs i wrote sound how i wanted to hear them*” (Page, 2013 s. 32)

DJ: Som musikproducent handlar det mycket om att förstå hur musik påverkar folk, och en DJ får direkt feedback från dansgolvet när det spelar. En DJ lär sig dynamiken av ett set eller sång och hur olika beats, tempos, artister och låttyper påverkar publiken, en DJ använder sig utav grundläggande produktionstekniker i live form.

Self taught / School trained: Personer som kommit i kontakt med musikproduktion på egen hand via ett DIY- tillvägagångssätt vilket Burgess (2013) möjliggjorts via utveckling i teknik samt ökat tillgänglighet för den tekniken. Eller personer som lärts sig om musikproduktion via gymnasier eller högskoleutbildningar av anledningar ofta relaterade till fördjupning.

Discoverer: En framgångsrik produktionskarriär är oskiljaktig från en producents förmåga att hitta de bästa arbetarna/akterna. vid höjden av en karriär handlar det om att använda din tid produktivt. Att upptäcka en ny talang kan starta en karriär men även återuppliva en döende.

Entrepreneur: Det finns de som är företagande, bra ledare, bra på förhandling och förstår hur den hjälpen som behövs för att få jobbet klart ska förmedlas. Ibland övertygar dessa producenter olika skivbolag att finansiera produktionen och ibland gör de det själva.

Multipath: De föregående vägarna intill produktion är inte exklusiva eller är alltid avgränsade. Våldigt få producenter har en uppsättning av bakgrundförmågor/skickligheter, i många fall finns det tydliga områden av betoning. Vanligtvis spelar producenter lite gitarr, lite piano eller annat instrument och av nödvändighet lär sig tillräckligt med teknik för att använda en DAW och koppla/skicka en ljudsignal (Burgess 2013, s, 30 – 37).

3.2.2 Själv-reglerat lärande teori

På senare år har Ternhag & Wingstedts (2012) i sin antologi gjort referat och diskussion till Folkestads (2006) sammanfattningar, men det har även gått in mer i detalj på ett begrepp väldigt likt informellt lärande, detta begrepp kallas själv-reglerat lärande. Teorin om själv-reglerat lärande definieras väldigt likt till vad Folkestad (2006) beskriver som informellt lärande, definitionen av själv-reglerat lärande beskrivs enligt Ivan Bråten (citerat i Ternhag & Wingstedts 2012, s 65) som lärande vilket initieras, kontrolleras och styrs av den lärande själv. Teorin enligt Zimmerman & Schunk (citerat i Ternhag & Wingstedts 2012, s 65) ”försöker belysa vilken kunskap man måste ha om sig själv och om de uppgifter som ska lösas, detta är för att kunna lära sig av sig själv”.

Zimmerman (2002) har själv stått för mängder av forskning och teorier relaterade till själv-reglerat lärande och många forskningar och texter bygger på hans verk inklusive Ternhag & Wingstedts (2012) antologi. Zimmerman (2002) beskriver varför själv-reglerade personer är väldigt effektiva i sina studier på grund av att de är medvetna om sina styrkor och gränser men även eftersom de är drivna utifrån deras eget intresse och reflekterar utöver sina ökande förmågor och effektivitet. Detta sätt att studera ökar individens belåtenhet och motivation att fortsätta arbeta och utvecklas.

Teorierna tillämpas i undersökningens resultat för att kunna ge förklaringar och samband eller olikheter mellan högskoleutbildning och självinlärning med fokus på begreppen lärandesituation, lärandesätt, ägandeskap och intention utifrån Folkestad (2002) men samt blanda in hur självreglering eventuellt har sin plats i både högskoleutbildning och självinlärning för att eleven ska nå sin högsta potential.

4. Metod

”Intervjuer är på många sätt ett oslagbart verktyg. På kort tid kan man få höra flera personers reflektioner kring ett samhällsfenomen ur deras synvinkel” (Ahrne & Svensson 2019)

Metoden som används i denna undersökning är grundad i insamling av kvalitativa data genom semistrukturerade intervjuer med fem informanter och en pilotinformant. Semistrukturerade intervjuer enligt Gillham (2005) innebär att samma frågor ställs till alla informanter, om svaren inte döms tillräckligt informationsrika uppmanas informanter att utveckla sina svar i form av följdfrågor från forskaren.

Metoden är lämplig ”/.../ för forskningsobjekt där det har betydelse hur och på vilket sätt olika personer i olika situationer uppfattar forskningsobjektet” (Ingerman, 2021, s, 189). Metoden är särskilt passande för undersökningar relaterade till att ”/.../ undersöka frågor om hur ett fenomen i världen förstås eller uppfattas” (Ingerman, 2021, s, 187) Metoden används i syfte att ”/.../ utveckla personers förståelse av fenomenet, men det kan också vara kopplat till att belysa hur (och skillnader i hur) människor förstår och agerar relativt fenomenet” (Ingerman, 2021, s, 189).

Metodens styrkor enligt Gillham (2005) ligger i metodens balans mellan struktur och öppen diskussion bland informant och forskare där med hjälp av uppmaningar av exempelvis följdfrågor kan metoden hjälpa med att medföra ett heltäckande resultat. Däremot beskriver Gillham (2005) nackdelarna med metoden som tidskrävande och svår att utföra utan en bra skicklighet i att hålla intervjuer.

Som assistans vid förberedelse inför intervjuerna gjordes research i olika böcker såsom *kvalitativ forskningsmetodik i praktiken – cirklar inom cirklar* skriven utav Margot Ely et.al (1993). Denna bok går delvis över tips för hur en intervju kan genomföras. I kapitlet om att ställa frågor beskrivs det att det absolut bästa som kan göras är att lyssna, även om frågor är förberedda måste det dras uppmärksamhet på hur informanter reagerar och svarar för att själv kunna ställa rätt följdfrågor som ger den största mängden information.

Om en fråga ger upphov till en förvånad reaktion skulle du exempelvis kunna säga av din blick att döma utgår jag från att du inte hade väntat dig den frågan, kan du säga mig varför /.../ visa intresse genom att ibland gensvar på den information som du tar emot (Margot 1993, s, 75).

4.1 Online intervjuer/metodkritik

Intervjuer via medel såsom Zoom dömdes lämpliga av både forskare och informanter i denna undersökning eftersom de informanter som deltog föredrog intervjuer online då det kunde enklast klämma in i deras schema, informanterna som deltog förklarade att online intervjuer skulle underlätta eftersom informanterna inte bor i Falun och var därför mer bekväma med att utföra intervjun från deras hem.

Att använda ett digitalt verktyg för att utföra intervjuerna kommer dock med sina nackdelar. med online intervju blir det svårare att kommunicera med kroppen vilket kan skapa svårigheter i att avdöma känslor hos informanten. ”vad är det som inte kommer fram i ett Skype-möte jämfört med ett IRL-möte med annan person?” (Ahrne & Svensson 2019).

4.2 Urval

För denna undersökning gjordes vad som kallas ett snöbollsurval, en simplificerad förklaring av urvalsmetoden är att en intervju leder till en annan, men i detalj så beskrivs metoden enligt Ahrne & Svensson (2019) som följande:

att man inleder med att intervju en person som man fått kännedom om och som har erfarenheter eller upplysningar som är intressanta, i samband med den första intervjun frågar man om namn på andra personer” (Ahrne & Svensson 2019 s. 41).

I detta fall fick forskaren tips om en specifik person att intervju, genom denna informant gavs tips om andra personer inom liknande erfarenheter till den första och fler intervjuer arrangerades.

Till slut blev det fem informanter som deltog i undersökningen exklusive pilotinformanten, utav de fem informanterna som deltog var två självlärda musikproducenter som har lärt sig via dator och vänner, resterande tre informanter är utbildade musikproducenter varav en jobbar som

frilansare och delvis i studio, en annan jobbar främst i studio men även med andra projekt och den sista jobbar numera som lärare i musikproduktion men har uppgivit att ha tidigare jobbat som producent.

4.3 Frågeformulering

Som nämnts i avsnittet om tidigare forskning och teori har de tidigare resultaten och förklaringarna som formulerats i undersökningar gällande musikproducentens kunskaper, startpunkt och lärosätt, använts för att formulera ämnen och frågor för genomförandet. De tre huvudämnena som diskuterades under intervjuerna var, lärosätt, kunskapsvärdering och jobbmöjligheter. Till intervjuerna finns det ett antal förberedda frågor som agerade som en röd tråd i intervjun men eftersom intervjuerna var semistrukturerade förekom det även en del följdfrågor.

De tre huvudområden

1. Lärosätt.
2. Kunskapsvärdering.
3. Syn på arbete och jobb.

Lärosätt är baserat på Göran Folkestads (2006) sammanfattning av begreppen formellt och informellt lärande, syftet med detta ämne är att under intervjun studera hur skillnader på lärandesätt och lärande situationer ser ut för de olika informanterna och hur det kan ha påverkat aspekter som deras kunskap inom ämnet och deras skicklighet som producent.

Kunskapsvärdering är baserat på Jan-Olof Gullös (2010) doktorsavhandling, mer specifikt delstudien relaterad till kunskaper som en musikproducent förväntas kunna. Syftet med detta ämne är att undersöka vad finns det för skillnad i hur en utbildad gentemot en självlärd musikproducent värderar olika kunskaper för att eventuellt ta reda på om denna skillnad har en påverkan på producentens framgång i yrket.

Syn på arbete och jobb är också baserat på Gullö (2010) men på en annan delstudie i avhandlingen relaterad till hur elever på musikskolor ser på anställningsbarhet. Syftet med detta

ämne är att ta reda på hur skillnaden i jobbsökande eventuellt ser ut för musikproducenter som är utbildade gentemot de som lärt sig på egen hand.

Alla frågor för undersökningen presenteras i bilaga 1.

4.4 Etiska överväganden

En mycket viktig del av forskningsetiken rör frågor om hur personer som medverkar i forskning som försökspersoner eller informanter får behandlas (Vetenskapsrådet 2017).

Med Vetenskapsrådets grundläggande principer samt de fyra forskningskraven funna i *Handbook of qualitative resaerch* (Norman, Denzin & Yvonna 2011 s. 65–66) som grund har deltagarna i denna undersökning i förhand fått information om vad undersökningen ämnade till att undersöka, samt att deras medverkan var helt frivillig och kunde avbrytas när som helst under undersökningens gång.

Respondenterna fick reda på att de kan hållas anonyma och att uppgifterna de lämnade inte får eller kommer användas utanför sitt forskningssyfte. I efterhand har varje respondent fått möjlighet att se över transkriberingen för deras intervju om det önskas för att avgöra om det finns något i formuleringen som missuppfattats eller av andra skäl bör ändras.

4.5 Genomförande

Genomförande i den undersökning är uppdelad i två delar, pilotintervju och intervjuer.

4.5.1 Pilotintervju

Metoden i denna undersökning som sagt är intervjuer med semistrukturerade frågor. Inför intervjuerna skapades ett par frågor under samma tre kategorier som presenterats tidigare, Lärosätt, Kunskapsvärdering och Syn på arbete och jobb.

Dessa frågors syfte är att hålla intervjun på rätt spår utifall konversation mellan forskare och informant börjar röra sig ifrån forskningsämnet. Målet med denna intervju var i första hand inte att samla in information kring undersökningen utan snarare testa de frågor som förberetts för att sedan justeras till de resterande intervjuerna. Andra områden som testades under denna intervju var forskarens egen förmåga att hålla sig till ämnet samt forskarens förmåga att hålla informanten till ämnet för att inte få in icke-relevant information. Denna intervju testade även hur lång tid det tog innan de förberedda frågorna tog slut, detta var för att lätt estimera hur mycket tid som bör läggas på följdfrågor och diskussion. Sist testade denna intervju huruvida det gick att intervjuas och spela in via zoom, vilka problem kan uppstå och hur bör de lösas? Resultaten från pilotintervjun visade följande.

- frågorna behövde mild justering för att bättre passa forskningsämnet.
- en alternativ diskussionsdel kan vara fördelaktig för att hitta information som kan ha tappats vid svar på intervjufrågor och görs i mån av tid.
- intervju vid zoom har nackdelen med uppkoppling då forskaren eller informanten kan oväntat tappa uppkoppling under intervju vilket skedde under pilotintervjun.

4.5.2 Intervju

Dessa intervjuer gjordes efter den förberedande intervjun med tanken att det resultat som samlades i den förberedande intervjun ska användas för att utveckla de kommande intervjuerna i aspekter som frågor, samtalsförmåga, kännedom om problem och vidare. Varje successiv intervju tar med vad som skedde i den förra för att öka intervjuens kvalitet med varje gjord intervju, utförandet i de utvecklade intervjuerna gjordes som följande: Först skickades ett sammanfattat meddelande till informanter om vad syftet med intervjun är, hur lång tid det är tänkt att ta, att de är tänkta att spelas in och deras rättigheter som informant. Sedan bokades det tid med varje informant att intervjuas via zoom. I samtalet innan intervjun börjar förklarade återigen forskaren vad syftet är och vad informanten har för rättigheter med referens till de forskningsetiska kraven, sedan förklarade forskaren att nu kommer det spelas in och inväntar informantens godkännande, sedan började intervjun, först gav forskaren en lätt öppningsfråga för att starta konversationen och bryta isen, sedan fortsatte intervjun enligt dem förberedda frågorna där följdfrågor ställdes tills forskaren dömde att det var dags att gå vidare. Efter

intervjun tackade forskaren för deltagandet och återigen ser till att informanten vet om hur intervjun kommer behandlas.

4.5.3 Transkribering

Transkriberingen för denna undersökning skedde med hjälp av dikteringsfunktionen i Word där forskaren pratade in intervjun i ett Word dokument för att sedan rätta eventuella fel manuellt efteråt. Transkriberingen gjordes fullt, det vill säga att allt i intervjun transkriberades förutom upprepningar.

4.5.4 Analys

Analysen sker enligt analysmodellen som presenteras i *boken handbok i kvalitativa metoder* (Ahrne & Svensson, 2019). I modellen ingår tre centrala steg, sortering, reducering och argumentation. Sorteringen är till för att skapa ordning i texten, reducering filtrerar bort onödigt material från undersökningen och skapar koncentration och skärpa och argumentation skapar självständighet i förhållande till forskningsområdet.

Sorteringen i detta fall skedde i form av att samla svaren för de förberedda frågorna, reduceringen bestod av rensning av information som dömdes irrelevant för analysen, det vill säga diskussion som skedde emellan frågor. Argumentation används för att komma fram till slutsatser i stället för att enbart presentera resultaten det vill säga svaren används för att argumentera till varför saker blev som det blev eller vad resultatet kan bero på.

Efter att transkriberingen var färdigställd och rättad från stavfel och felaktigt dikterade ord sorterades texten efter forskarens frågor och informanternas svar till två kategorier, svar på att förbereda frågor och svar på följdfrågor. När texten var sorterad granskades texten efter onödigt prat som skedde runt svaren, det kunde vara roliga kommentaren som informanten kom på före under eller efter svaren eller tangenter som antingen forskaren eller informanten gick ut på som inte riktigt hörde till frågan. Till sist användes den sorterade och granskade texten för att framföra ett resultat.

5. Resultat och analys

I detta avsnitt presenteras resultaten från de genomförda intervjuerna i denna undersökning. Rubrikerna i detta avsnitten är uppdelade enligt undersökningens frågeställningar och ämnen. Analysen av resultaten redovisas växelvis med utdrag och citat från informanternas svar under respektive rubrik. Informanterna i denna undersökning kommer refereras till som informant 1–5 utav respekt för informanternas önskan att hållas anonyma.

Informant 1: självlärd: producerar eget sen flera år tillbaka

Informant 2: utbildad: producerar eget, åt andra och gjort flertal producentjobb

Informant 3: utbildad: frilansar och jobbar i studio med andra.

Informant 4: självlärd: producerar eget, har inte gått en högre utbildning i musikproduktion men har rört ämnet i gymnasiet.

Informant 5: utbildad: stor erfarenhet i musikproduktion och har lärt ut ämnet på högre nivå.

5.1 Uppfattningar musikproducenters lärosätt innanför och utanför skola

Hur informanterna har lärt sig musikproduktion och vad de anser som positivt och negativt med att lära sig via högskola eller på egen hand med fokus på Folkestads (2006) begrepp, lärandesätt, situation, ägandeskap och intention. De övergripande resultaten för denna frågeställning visade en del fördelar och nackdelar från båda sidorna men att lära sig via högskola visade sig vara de mer hyllade lärosättet.

5.1.1 Nackdelar med självinläring

Burgess (2013) beskriver att självinläring via egna medel såsom Google, Youtube och andra webbplatser är en bra plats att starta men är inte optimal eftersom informationen ofta inte är heltäckande samt att högskola kan hjälpa fylla i kunskapsluckor, något som även kom upp i denna studie. Informanterna fick frågan om vad för nackdelar eller hinder med att lära sig på egen hand, här följer deras svar:

Informant 1 ” det är miljön som spelar roll, vänner klasskamrater som kan vara med dig som ett team och delar med sina erfarenheter och kunskaper”

Informant 5 ” sen vet ju inte när du tittar på en video är det som sägs i videon, kan den mycket mer än vad du kan?”

En övergripande åsikt hos informanterna angående nackdelar med att lära sig på egen hand är bristen på bedömning. Mentorskap, tidspress och trovärdighet vilket existerar i en formell lärandesituation såsom högskolor. Informant 2 och 5 valde att förklara vidare om vilka risker som du kan råka ut för när du lär dig musikproduktion på egen hand, båda informanter hade väldigt lika åsikter kring online inläring via exempelvis Youtube eller olika forum, de beskriver att:

Informant 2 ” om du väljer mycket själv kommer du hamna i en åsikts bubbla det är ju helt omöjligt att inte hamna i en åsikt bubbla på internet”

Informant 5 ” risken som är när man är i det här informella lärandet eller rättare sagt att man inte sätter sig in i vad andra gör, risken med det är att man inte utvecklas till den potential som man faktiskt har i sig genom att man är så att säga en liten bubbla”

Informationen samlad vid denna fråga stöttar informationen i Zimmermans (2002) Teori om själv-reglerat lärande. I teorin läggs det stor fokus på reflektion i arbete för att förbättra sina metoder, vilket informanterna påpekar att om detta inte görs försiktigt är det lätt att kunskapen inte blir bredd nog, detta är dock inte enbart för de som lär sig på egen hand men även studenter på högskola.

5.1.2 Fördelar med att lära sig på egenhand

Resultaten för denna fråga var väldigt nedlåtande då trots att utav 2 av 5 informanter var helt självlärda var det endast en informant som valde att ge ett direkt svar på frågan, utav de fem informanter var det informant 1 och 4 som är självlärda, informant 1 valde i stället att vända på frågan och lyfta fram nackdelarna med lärosättet självinläring, informant 4 nämnde fördelar relaterat till tidspress:

Informant 4 ” jag skulle nog säga att det fördelaktiga är att man inte behöver förknippa sig med, ja tidspress egentligen du kan lära dig allt i egen takt”.

5.1.3 Nackdelar med att lära sig via högskola

Intressant nog för denna fråga var det endast informant 5 som hade ett tydligt svar då de resterade informanterna inte kunde uppge något speciellt negativt. Informant 5 utifrån sin erfarenhet att lära ut ämnet musikproduktion berättar att det finns de elever som inte vågar fatta egna beslut utan bara följer det som lärs ut och vad som finns i litteratur:

Informant 5 ” i stället för att lyssna själva så lyssnar de liksom nästan med sin lärare eller med någon annans öron i stället för att våga ta egna beslut så funderar de på hur någon annan skulle ha tänkt eller tyckt ”.

Tilläggsvis beskriver informant 5 problemet i formella inläringssituationer är att det alltid finns ett rätt och ett fel vilket gör att den som endast väljer att ta in kunskap formellt kommer i slutändan använda sig av samma lösningar som de läst om i kurser.

Varför kan det vara så att de utbildade informanterna hade så mycket mer att dela med sig om både det positiva aspekterna i deras lärosätt samtidigt som de självlärda knapp kunde få fram något konkret svar? Det kan möjligtvis bero på vad Burgess (2013) förklarar om utbildning och självinläring gällande musikproduktion, att de resurser som finns tillgängligt hemma är bra men inte heltäckande och att det är där som utbildning kan hjälpa.

Books, magazines, google and youtube, along with trial and error provide a massive instructional resource, not all of which is reliable but still helpful for the discerning, this is where schools and colleges help (Burgess, 2013, s ,35)

Anledningen till att de utbildade hade mer positivt att nämna kan då vara att skolan har hjälpt lösa problem som för de självlärda fortfarande är olösta, möjligtvis skulle dessa informanter och andra självlärda producenter kunna lära sig från Zimmermans (2002) teori om själv-reglerat lärande för att utveckla sina metoder.

5.2 Kunskapsvärdering hos utbildade & självlärda musikproducenter

Hur har de olika deltagarna värderat kunskap? De centrala resultaten från denna frågeställning visade att de utbildade producenterna hade en bredare syn på vad som var viktigt för en musikproducent utanför musiken då de självlärda inte kunde ge tydliga svar.

Frågeställningen var baserad på Gullös (2010) doktorsavhandling där det ställs frågor om vilka aspekter en musikproducent förväntas ha för att nå framgång. Det som letades efter i denna fråga är hur bred kunskapen utanför musik är hos producenterna för att sedan diskuteras om det är relevant till framgång inom yrket.

5.2.1 De utbildades åsikter

De utbildade informanterna såg stor användning i ämnen såsom entreprenörskap och upphovsrätt med argument relaterade till att marknadsföra sina verk, ha kännedom om avtal och kontrakt samt att undvika problem angående upphovsrätt till de verk musikproducenter jobbar med, informanterna berättade följande:

Informant 2 ” rent konkret så är det väl typ av entreprenörskap är ju jätteviktigt /.../ man kan ha en entreprenörsanda det vill säga att promota sig själv på ett bra sätt”

Informant 3 ” viktigaste som jag skulle säga är nog då faktiskt alltså Music business /.../ hur du ska få betalt som producent och allt det här ekonomiska med kontrakt och deals och det är jävligt viktigt”

Informant 5 ” det är jävligt viktigt att veta juridiskt vad som händer om man trycker på inspelningsknappen ”

5.2.2 De självlärdas åsikter.

Denna fråga visades lite mer svårsvaret för de självlärda informanterna under intervjun, musiken för de självlärda var centralt och de visste inte riktigt vad annars som kunde vara viktigt, forskaren delade då med sig av vad som kom upp i tidigare forskning såsom Gullös (2010) och ställde följdfrågor riktade åt andra kunskaper som kan vara viktiga. När frågan om entreprenörskap ställdes till de självlärda fick de helt plötsligt svårt att svara, informant 1 verkade förvånad att musikproducenter behövde kunna annat än att vara duktig i musikproduktion denna förvirring delades av informant 4 , här följer deras svar:

Informant 1 ” man ska kunna förstå hur exempelvis, takten (bpm) till musiken, hantera Eq för man kan göra mycket med den, både till vokals, sampels, själva musiken /.../

Följd fråga av Forskare: ” tänkte kolla din egen åsikt om du tycker att entreprenörskap är en viktig aspekt för musikproducenter?

Informant 1” alltså till en viss del... nej jag vet inte faktiskt hur jag ska svara frågan”.

Informant 4 ” jag blev lite förvånad när du sa att entreprenörskap ingick i den kursen tills jag tänkte efter lite grann.

Att känna till entreprenörskunskaper och juridik och upphovsrätt var en oförneklig bonus enligt de utbildade producenterna men inte för de självlärda, varför kan det vara så? Svaren i denna undersökning gav en potentiell anledning till detta men resultaten från Gullös (2010) ger ett mer konkret svar. Anledningen som gavs i denna undersökning till varför en viss kunskap var uppenbar för utbildade men inte för självlärda var enligt informant 5 följande:

Informant 5 ” det är intressant att säga för det är kanske så också att de som har gått utbildning att de har lärt sig att entreprenörskap är viktigt men ja och det kanske min text och andra sådana texter har bidragit lite”.

Exempel på sådana texter kan vara Gullös (2010) undersökning där informanterna gav stor vikt till entreprenörskap och upphovsrätt.

En musikproducent, för att lyckas, måste ha stora inslag av entreprenörskap i sitt arbete” (Gullö 2010 s 156).

Därför vet jag av egen erfarenhet hur viktigt det är att man bevakar sina upphovsrättigheter och det är nog av den anledningen som jag är så angelägen att eleverna tar upphovsrättsfrågorna på allvar” (Gullö 2010 s.155).

Däremot visar Gullös (2010) att elever inom musikproduktionsutbildningar antingen vill starta eget eller förväntar sig hamna på arbetsförmedlingen på grund att fasta jobb i branschen är få och att det är därför entreprenörskap värderas högt av högskoleelever i musikproduktion.

Intrycket är att studenterna över lag inte såg bristen på fasta anställningar i musikproduktionsområdet som ett problem. Studenterna var alltså öppna för olika anställningsformer eller att bli egenföretagare (Gullö, 2010, s, 122)

5.3 Jobbmöjligheter?

Den sista strukturerade punkten som intervjuerna berörde är om utbildning har en stor påverkan på musikproducenten chans att hitta jobb och musikproducentens jobbmöjligheter. Trots att två av informanterna var självlärda var den övervägande åsikten att högskoleutbildade musikproducenter troligtvis har en fördel med sitt jobsökande i form av examen och praktik, informanterna hade följande att berätta.

Informant 1 ” ja för han har ett papper som bevis att han har utbildat sig inom det här området och kan till en viss nivå. Jämfört med en utbildad person som saknar det här pappret, det enda chansen att han får arbete är den han har gjort tidigare och hans erfarenheter

Informant 2 ”: ja i vissa sammanhang tror jag att det är lättare att få jobb med utbildning /.../ många går vidare och får jobb genom utbildningen under praktikperioden till exempel

Informant 3 ” det hjälpte mig liksom att komma in fick en fot in med hjälp av praktiken så den är superviktigt bra och ha liksom ett stort övertag på alla de här som ska ta sig in utan utbildning ”

Informant 4 ” jag vill inte tro det men det är högsta absolut rimligt att någon som har ett intyg har flera möjligheter i något som inte har det skulle jag nog säga.”

Informant 5 ” troligtvis ja /.../: alltså i utbildning i sig ger cred det är det är inget snack om den saken.

Trots detta berättar informant 5 att det finns många självlärda producenter som är väldigt framgångsrika. Chansen för att få jobb inte är skriven i sten för utbildade eller självlärda men däremot beskriver informant 5 att en utbildad producent på grund av sin utbildning har låst upp större jobb möjligheter.

Informant 5 ” det är ju inte så att de som inte har en utbildning på något sätt är dumma i huvudet eller inte kan eller är olämplig för många jobb /.../ det är ju många som är superskarpa och superbra /.../ han skulle nog aldrig få ett jobb på en högre i på ett universitet som lärare därför han har inte en kandidat ”

För att gräva djupare i detta ämne avslutades intervjun med informant 5 med två till påståenden, ett av påståendena var ” det finns utbildade producenter som inte lyckas” och det andra var ” det finns utbildade producenter som slår stort”. Kortfattat blev svaren ett tydligt ja på båda påståenden vilket ledde forskaren till att avsluta intervjun med ett sista antagande som formulerades som följande:

” Om man kan komma överens om att de här påståendena båda har sanning i sig då har jag min sista sak att påstå /.../ den framgång som musikproducent har varken utbildad eller inte beror helt på individens egen insats i ämnet”. (intervju via zoom 2 november)

Informant 5 ”: jag håller med dig 100 % det är inte den utbildning är ingen garanti för någonting det är absolut inte men utbildningen kan ge dig fler verktyg så är det men det är upp till dig det är alltid upp till individen ”

Något som kan härledas till teorier i utifrån det informant 5 nämner i sin intervju är just det att skolan inte är en garanti för framgång, att såsom Burgess (2013) skriver i sin teori, att försöka lära sig ett ämne enbart genom böcker och kurser utan verklighetstrogen praktik är inte rekommenderat.

Något som är intressant att diskutera är att i slutändan att trots att frågeställningarna fick svar och undersökningens syfte har blivit uppnått visade resultatet något som inte förväntades vid uppsatsens start, att det inte beror helt på lärandesätt, situation eller miljö, utan det är individen som avgör hur framgångsrik de blir. Lärandesätt är det verktyg som individen måste använda i den lärandemiljö som valts och situationen som individen befinner sig i

6. Slutsats & Diskussion

Detta avsnitt inleds med alla de slutsatser som forskaren kunde dra från sin undersökning, följt av diskussion kring resultat från andra studier, avslutningsvis kommer det kort om personliga tankar kring undersökningen.

6.1 Slutsatser

För att summera det centrala resultatet från denna undersökning kan det sägas att de musikproducenter som valt att gå en högre utbildning har en mer positiv syn på sig själv som musikproducenter än vad de självlärda har men att samtidigt spelar det valda lärosättet inte lika stor roll som tidigare antogs i undersökningen. Oavsett om du lärt dig i skola eller hemma är de fortfarande du som individ som spelar störst roll på hur framgångsrik du eventuellt kan eller vill bli. En utbildad producent har såklart stor tillgång till information och verktyg via lärare och skola under utbildningen men det är deras eget ansvar att lära sig och fortsätta lära sig efter lektionen är slut. På samma sätt som att en självlärd producent inte tycks ha lika stor tidspress och kan lära sig i egen takt är det fortfarande de som måste välja att spendera den tiden produktivt för att nå dit de vill. Sammanfattningsvis visar denna undersökning att det finns tydliga och mindre tydliga skillnader mellan att vara en utbildad och en självlärd musikproducent vilket båda kommer med sina respektive för och nackdelar, samt bidrar under resultatet med kunskap om vilka verktyg som en självlärd och utbildad musikproducent har vid sin inläring av ämnet. Undersökningen hjälper med att punktera ut de för och nackdelar som existerar i det både lärosättet att de olika parterna kan lära sig utav varandra och hjälpa blivande musikproducenter att nå sina mål genom att lära sig av de positiva aspekterna hos båda sidorna och försöka undvika de negativa. Utifrån resultaten ser det ut som att de mest relevanta skillnaderna mellan en utbildad och en självlärd producent är hur pass bra de balanserar in inläring med formellt och informellt, sedan till vilken grad som musikproducenten väljer att ta sin inläring till beror på vilket mål som producenten har.

6.2 Diskussion

Resultaten visade likheter till ett par av de tidigare nämnda forskningarna såsom undersökningen utförd av Gullö (2010). Denna undersökning innehåller en väldigt liknande

fråga till vad som ställs delstudie tre i Gullös (2010) undersökning, nämligen vilka aspekter som anses vara viktiga för en musikproducent, i både resultatet för denna undersökning och den som utfördes av Gullö (2010) visade att aspekter som upphovsrätt, juridik och entreprenörskap var väldigt viktiga kunskaper. Dessa kunskaper var däremot inte uppenbara för de självlärda som deltog i denna undersökning vilket kan bero på ett flertal olika anledningar, den första potentiella anledningar har med vad informant 5 nämnde, att kanske är det högskolor som har gett elever idén om att dessa kunskaper borde hållas i hög grad. Deltagarna i Gullös (2010) undersökning som var elever förväntar sig att landa på arbetsförmedlingen eller skapa eget företag efter utbildning på grund av att arbetsmarknaden för producenter är bökigt, varför de självlärda inte delar den åsikten kan bero på att just dessa informanter inte har planer att jobba inom yrket utan enbart vill arbeta likt vad Burgess (2013) beskriver som en *artist producer*. En intressant skillnad i resultaten från denna undersökning och Gullös (2010) var lite samma som nyss nämndes, att eleverna i Gullös (2010) undersökning inte förväntade sig att hitta jobb efter utbildning, men informant 2 i denna undersökning hävdar att en stor mängd studenter går vidare och hittar anställning via praktiken i deras utbildning,

En annan intressant punkt relaterat till resultaten i denna undersökning och tidigare forskning, nämligen att i projektet utfört av Green (2016) samt Vaizman (2022) drog båda slutsatsen att det finns en oklarhet till hur mycket av det informella lärande som borde implementeras i skolor, men i denna undersökning kom det upp att det finns ett problem med formella lärandesituationer i att den som endast väljer att ta in kunskap via formella medel kommer i slutändan inte utvecklas till den potential de skulle ha nått om det hade tillämpat med informella lärandesituationer då enligt informant 5 i informella lärande situationer finns det mer än ett rätt och fel.

Utifrån resultaten hittades inga direkta kopplingar till åsikterna om musikproduktion i högskola som presenterades av Wingstedt & Ternhag (2012), informanterna har inte haft någon tydlig bias för någon utav sidorna innan de började med att lära sig ämnet och i stället har gjort sitt val utifrån egna personliga anledningar relaterat till deras intresse. Däremot finns det ett par indirekta kopplingar som kunder dras med kritiken i Wingstedt & Ternhags (2012) text. Informant 5 berättade i resultatet att ofta finns det högskoleelever i musikproduktion som förlitar sig alldeles för mycket på vad som lärare och källor har sagt och för lite på sin egen förmåga, detta kan kopplas till vad de som var emot musikproduktion inom högskola hade för

åsikter enligt Wingstedt & Ternhag (2012) det vill säga att kunskapen i musikproduktion kommer försämrats och ersättas av kunskap som endast fungerar i skolmiljöer.

6.3 Validitet och reliabilitet

I denna undersökning blev forskningsfrågorna besvarade, och syftet uppnåddes. Jag är däremot medveten om att undersökningen hade kunnat genomföras mer effektivt, och hade kanske på så vis uppfyllt målen med större träffsäkerhet. Exempelvis hade avgränsning för deltagarna kunnat ses över angående kvalifikationer då i denna undersökning var det väldigt öppet till vem som kunde delta så länge de producerar musik och är antingen högskoleutbildad eller inte, större kritik till ålder, hur framgångsrika och erfarna i ämnet skulle troligtvis gynnat undersökningens resultat. Antalet som deltog skulle eventuellt kunde utökas för att skapa ett bredare resultat med större spridning av svar, åsikter och uppfattningar. Undersökningens svaghet ligger troligtvis i mer än antalet informanter då forskaren i mån av tid behövde acceptera de informanter som svarade snabbast, detta kan ha påverkat informationen som samlades in genom att balansen mellan självlärda producenter och utbildade blir ojämn vilket är möjligtvis varför det fanns en förmån till de utbildades positiva aspekter då denna undersökning visade stora fördelar med utbildning och väldigt lite positivt om själv inläring.

Svaren på frågeställningarna visade mig att vad jag ursprungligen trodde var de avgörande skillnaderna mellan utbildade och självlärda producenter inte var lika relevant som jag tidigare uppfattade. Detta gav funderingen om det borde undersökts mindre om vad skillnaderna är med deras position som utbildade eller självlärd och mer om skillnader i hur de väljer att arbeta för att nå framgång, likt vad som beskrivs i Zimmermans (2002) teori och själv-reglerat lärande. Denna undersökning mål var i slutändan att hjälpa blivande musikproducenter att välja den väg som bäst passar deras mål inom musikproduktion genom en presentation av för och nackdelar med respektive sida och jag står vid att resultatet hjälper med detta med men målet att gynnas av ett större utbud åsikter om vad det finns för positiva aspekter med att lära sig på egen hand. För framtida forskning skulle det förslagsvis läggas fokus på vad musikproducenten behöver göra själv för att nå framgång efter att det valt vilken väg de vill ta, att lägga betydligt större fokus på just vad det innebär att reglera sitt arbete på egen hand enligt teori om samma ämne enligt Zimmerman (2002). Teorin handlar inte specifikt om den lärande är en elev på en högskola eller inte utan är till för att förklara varför själv-reglerande studenter har blivit så effektiva.

6.4 Personliga tankar

Under uppsatsen gång och egentligen redan från start har jag insett hur viktigt det är med att ha en välstrukturerad plan eller åtminstone en bra idé innan uppsatsen/undersökningen faktiskt drar i gång så att när det kommer till att välja teori och tidigare forskning vet du vilken väg du borde ta eftersom det är lätt att gå vilse speciellt i ett brett område som jag valde det vill säga musikproducent. Enligt mig förtjänar detta ämne ytterligare forskning då trots att denna undersökning kunde gå i mål är musikproduktion ett relativt nytt ämne som fortfarande utvecklas vilket kan leda till bredare och tydligare information i framtiden.

7. Källförteckning

7.1 Tryckta källor

Ahrne, G & Svensson, P. (2019). *Handbok i kvalitativa metoder*. Liber AB, Stockholm

Dyndahl P, & Nielsen G., (2011). Musikproduktion, kunskap och lärande. Wingstedt, J. & Ternhag, G (red). *På tal om musikproduktion: elva bidrag till ett nytt kunskapsområde*. Bo Ejby. Göteborg

Ely, M et.al. (1993). *Kvalitativ forskningsmetodik i praktiken*. Studentlitteratur, Lund.

Gillham, B. (2005). *Research interviewing: the range of techniques*. Maidenhead: Open University Press.

Green, L et.al. (2016). *Music, Informal Learning and the School: a New Classroom Pedagogy* : A New Classroom Pedagogy. Taylor & Francis group, Routledge

Gullö, J. (2010). ”Musikproduktion med föränderliga verktyg – en pedagogisk utmaning”
Avhandling. Kungliga musikhögskolan Stockholm.

Ingerman, Å. (2021) Fenomenografi. Klingberg, G. Hallberg, U.(red). *Kvalitativa metoder helt enkelt*. Lund. Studentlitteratur.

Norman K. Denzin & Yvonna S. Lincon. (2011). *Sage handbook of qualitative research*, SAGE publications inc, California

Ternhag, G. (2011). Musikproduktion – ett nytt ämne i högre utbildning. Wingstedt, J. & Ternhag, G. (red). *På tal om musikproduktion: elva bidrag till ett nytt kunskapsområde*. Göteborg. Bo Ejby.

Vetenskapsrådet. (2017). *God forskningssed* [Elektronisk resurs]. (Reviderad utgåva). Stockholm: Vetenskapsrådet.

7.2 Elektroniska källor.

Barry J. Zimmerman. (2002) "Becoming a Self-Regulated Learner: An Overview, Theory Into Practice". 41(2), s, 64–70,

DOI: https://doi.org/10.1207/s15430421tip4102_2

Vaizman, T & Harpaz, G. (2022). "Retuning music teaching: Online music tutorials preferences as predictors of amateur musicians' music self-efficacy in informal music learning. *Sage journals*.

Doi: <https://doi-org.www.bibproxy.du.se/10.1177/1321103X2211000>

Zendel, B & Alaxander, E. (2020). "Autodidacticism and Music: Do Self-Taught Musicians Exhibit the same Auditory Processing Advantages as Formally Trained Musicians? *Frontiers in neuroscience*.

Doi: <https://doi.org/10.3389/fnins.2020.00752>

Nationalencyklopedin, (u.å.) "kontinuum". hämtad 9 december 2022 från

<http://www-ne-se.www.bibproxy.du.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/kontinuum>

8. Bilagor

Bilaga 1. Grundfrågor för alla intervjuer.

- Berätta om vad du gör och gjort i musikproduktion?
- Hur började du med musikproduktion, hur lärde du dig?
- Vad finns det för fördelar/nackdelar med att lära sig hemifrån/skola?
- A varför valde du att söka högskola? B varför sökte du inte högskola?
- Vilka kunskaper anser du viktiga för en musikproducent
- Har en utbildad musikproducent större chans till jobb?
- Vad är en utbildad producents största hjälpmedel vid jobbsökande.

Frågor specifikt till informant 5 på grund av informantens meriter och erfarenhet som lärare i ämnet.

- Varför blanda informellt och formellt lärande i exempelvis högskola?
- Exempel på Formellt lärande utanför skola?
- Varför värderas kunskaper bland de utbildade informanterna och utbildade informanterna I denna undersökning?